

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE

25.01.2008. godina
Beograd

Kzp. ok 3/07

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, Posebno odeljenje, u veću sastavljenom od sudija: Novice Pekovića, predsednika veća, Janka Lazarevića, Dragana Jocića, Anđelke Stanković, Veroljuba Cvetkovića dr Gligorija Spasojevića i mr Sretka Jankovića, članova veća, sa savetnikom Milom Ristić, zapisničarem, u krivičnom predmetu osuđenog **AA i dr.**, zbog krivičnog dela zločinačko udruživanje iz člana 227. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srbije i dr., odlučujući o zahtevima branioca osuđenih AA, BB i VV i osuđenog BB, za ispitivanje zakonitosti pravnosnažnih presuda Okružnog suda u Beogradu, Posebno odeljenje K.P.6/03 od 18.07.2005. godine, Vrhovnog suda Srbije u Beogradu, Posebno odeljenje Kž-I-ok-2/06 od 26.05.2006. godine i presude Vrhovnog suda Srbije u Beogradu Kž-III-ok-1/06 od 05. do 09.03.2007. godine, u sednici veća održanoj u smislu člana 431. stav 5. Zakonika o krivičnom postupku u prisustvu branilaca osuđenih, advokata AB i AV, dana 25.01.2008. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJAJU SE kao neosnovani, zahtev branioca osuđenih AA i BB i zahtev osuđenog BB za ispitivanje zakonitosti pravnosnažnih presuda Okružnog suda u Beogradu, Posebno odeljenje K.P.6/03 od 18.07.2005. godine, Vrhovnog suda Srbije u Beogradu, Posebno odeljenje Kž-I-ok-2/06 od 26.05.2006. godine i presude Vrhovnog suda Srbije u Beogradu Kž-III-ok-1/06 od 05. do 09.03.2007. godine, dok se zahtev branioca osuđenog VV **ODBACUJE** kao neblagovremen u odnosu na prvostepenu i drugostepenu presudu, a nedozvoljen u odnosu na presudu trećeg stepena.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Beogradu, Posebno odeljenje K.P.6/03 od 18.07.2005. godine, pored ostalog, oglašeni su krivim i osuđeni:

- optuženi **AA**, zbog krivičnog dela zločinačko udruživanje iz člana 227. stav 1. KZ RS, za koje delo mu je utvrđena pojedinačna kazna zatvora u trajanju od pet godina, krivičnog dela ubistva u pokušaju iz člana 47. stav 2. tačka 4. KZ RS u vezi člana 19, a kažnjivo po članu 26. KZ SRJ, za koje delo mu je utvrđena pojedinačna kazna zatvora u trajanju od 15 godina i krivično delo ubistva iz člana 47. stav 2. tačka 1. i 4. KZ RS, a kažnjivo po članu 26. KZ SRJ, za koje delo mu je utvrđena pojedinačna kazna zatvora u trajanju od 40 godina, te je osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 40 godina;

- optuženi **BB**, zbog krivičnog dela ubistva u pokušaju iz člana 47. stav 2. tačka 4. KZ RS u vezi člana 19. KZ SRJ, za koje delo mu je utvrđena pojedinačna kazna zatvora u trajanju od 15 godina i krivično delo ubistva iz člana 47. stav 2. tačka 1. i 4. KZ RS, za koje delo mu je utvrđena pojedinačna kazna zatvora u trajanju od 40 godina, te je osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 40 godina, u koju kaznu mu je uračunato vreme provedeno u pritvoru od 28.03.2003. godine, pa nadalje;

- optuženi **EE**, zbog krivičnog dela ubistva u pokušaju iz člana 47. stav 2. tačka 4. KZ RS u vezi člana 19. KZ SRJ, za koje delo mu je utvrđena pojedinačna kazna zatvora u trajanju od 13 godina i za krivično delo ubistva iz člana 47. stav 2. tačka 1. i 4. KZ RS, za koje delo mu je utvrđena pojedinačna kazna zatvora u trajanju od 15 godina, te je osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 15 godina, u koju kaznu mu je uračunato vreme provedeno u pritvoru od 12.04.2003. godine, pa nadalje;

- optuženi **ŽŽ**, zbog krivičnog dela ubistva iz člana 47. stav 2. tačka 1. i 4. KZ RS, za koje delo je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 40 godina, u koju kaznu mu je uračunato vreme provedeno u pritvoru od 24.03.2003. godine, pa nadalje;

- optuženi **VV**, zbog krivičnog dela ubistva iz člana 47. stav 2. tačka 1. i 4. KZ RS, za koje delo je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 40 godina;

- optuženi **GG**, zbog krivičnog dela ubistva u pokušaju iz člana 47. stav 2. tačka 4. KZ RS u vezi člana 19. KZ SRJ, za koje delo je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 15 godina;

- optuženi **DD**, zbog krivičnog dela ubistva u pokušaju iz člana 47. stav 2. tačka 4. KZ RS pomaganjem u vezi člana 19. i 24. KZ SRJ, za koje delo mu je utvrđena pojedinačna kazna zatvora u trajanju od 12 godina i za krivično delo ubistva iz člana 47. stav 2. tačka 1. i 4. KZ RS pomaganjem u vezi člana 24. KZ SRJ, za koje delo mu je utvrđena pojedinačna kazna zatvora u trajanju od 15 godina, te je osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u

trajanju od 15 godina;

- optuženi **ĐĐ**, zbog krivičnog dela neprijavlivanja pripremanja krivičnog dela iz člana 202. stav 2. u vezi stava 1. KZ RS, za koje delo je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od četiri godine, u koju kaznu mu je uračunato vreme provedeno u pritvoru od 28.03. do 13.06.2003. godine.

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, Posebno odeljenje presudom Kž-I-ok-2/06 od 26.05.2006. godine uvažio je žalbe Specijalnog tužioca, OJT u Beogradu u odnosu na optuženog EE, branioca optuženog ŽŽ, optuženih VV, ĐĐ i njihovih branilaca i po službenoj dužnosti, preinačio prvostepenu presudu u pogledu pravne ocene dela i odluke o kazni, tako što je:

- krivično-pravne radnje za koje je optuženi AA oglašen krivim pod II i II tačka 1 izreke prvostepene presude, pravno kvalifikovao kao krivično delo teško ubistvo u pokušaju i saizvršilaštvu iz člana 114. tačka 5. KZ-a, u vezi člana 30. i 33. KZ-a, a krivično-pravne radnje pod II i II tačka 2 izreke prvostepene presude kao krivično delo teškog ubistva iz člana 114. tačka 1. i 5. KZ-a, u saizvršilaštvu u vezi člana 33. KZ-a;

- krivično-pravne radnje za koje su optuženi BB, EE i GG oglašeni krivim pod II tačka 1 izreke prvostepene presude, pravno kvalifikovao kao krivično delo teško ubistvo u pokušaju iz člana 114. tačka 5. KZ-a u saizvršilaštvu u vezi člana 30. i 33. KZ-a;

- krivično-pravne radnje za koje su optuženi BB, EE, ŽŽ i VV oglašeni krivim pod II tačka 2 izreke prvostepene presude, pravno kvalifikovao kao krivično delo teško ubistvo iz člana 114. tačka 1. i 5. KZ-a u saizvršilaštvu u vezi člana 33. KZ-a;

- krivično-pravne radnje za koje je optuženi DD oglašen krivim pod III i III tačka 1 izreke prvostepene presude, pravno kvalifikovao kao krivično delo teško ubistvo iz člana 114. tačka 5. KZ-a u pokušaju i pomaganjem u vezi člana 30. i 35. KZ-a, a krivično-pravne radnje opisane pod III i III tačka 2 izreke prvostepene presude kao krivično delo teško ubistvo iz člana 114. tačka 5. KZ-a pomaganjem u vezi člana 35. KZ-a;

- krivično-pravne radnje za koje je optuženi ĐĐ, oglašen krivim pod IV izreke prvostepene presude pravno kvalifikovao kao krivično delo neprijavlivanja pripremanja krivičnog dela iz člana 331. stav 2. u vezi stava 1. KZ-a;

te optuženima AA, BB, EE i DD za izvršena krivična dela, utvrdio pojedinačne kazne i to:

- optuženom AA,

- za krivično delo zločinačko udruživanje iz člana 227. stav 1. KZ RS, kaznu zatvora u trajanju od pet godina;

- za krivično delo teško ubistvo iz člana 114. tačka 5. KZ-a u pokušaju u vezi člana 30. KZ-a, kaznu zatvora u trajanju od 15 godina;

- za krivično delo teško ubistvo iz člana 114. tačka 1. i 5. KZ-a, kaznu zatvora u trajanju od 40 godina,

- optuženom BB,

- za krivično delo teško ubistvo iz člana 114. tačka 5. KZ-a u pokušaju u vezi člana 30. KZ-a, kaznu zatvora u trajanju od 15 godina;

- za krivično delo teško ubistvo iz člana 114. tačka 1. i 5. KZ-a, kaznu zatvora u trajanju od 40 godina,

- optuženom EE,

- za krivično delo teško ubistvo iz člana 114. tačka 5. KZ-a u pokušaju u vezi člana 30. KZ-a, kaznu zatvora u trajanju od 13 godina;

- za krivično delo teško ubistvo iz člana 114. tačka 1. i 5. KZ-a, kaznu zatvora u trajanju od 30 godina,

- optuženom DD,

- za krivično delo teško ubistvo iz člana 114. tačka 5. u pokušaju i pomaganjem u vezi člana 30, 35. i 37. KZ-a, kaznu zatvora u trajanju od 12 godina;

- za krivično delo teško ubistvo iz člana 114. tačka 5. pomaganjem u vezi člana 35. KZ-a, kaznu zatvora u trajanju od 15 godina;

Pa je na osnovu člana 60. stav 1. KZ-a, u odnosu na opt. AA, BB i EE i člana 48. stav 2. tačka 2. KZ SRJ u odnosu na opt. DD, optužene osudio

optuženog **AA** na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 40 godina;

optuženog **BB** na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 40 godina u koju kaznu mu se uračunava vreme provedeno u pritvoru od 28.03.2003. godine pa nadalje;

optuženog **EE** na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 30 godina u koju kaznu mu se uračunava vreme provedeno u pritvoru od 13.04.2003. godine pa nadalje;

provedeno u pritvoru od 12.04.2003. godine pa nadalje;

optuženog **DD** na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 15 godina;

optuženog **ŽŽ** na kaznu zatvora u trajanju od 30 godina, u koju kaznu mu se uračunava vreme provedeno u pritvoru od 24.03.2003. godine pa nadalje;

optuženog **VV** na kaznu zatvora u trajanju od 35 godina;

optuženog **GG** na kaznu zatvora u trajanju od 15 godina;

optuženog **ĐĐ** na kaznu zatvora u trajanju od dve godine u koju kaznu mu se uračunava vreme provedeno u pritvoru od 28.03. do 13.06.2003. godine.

Istom presudom žalba Specijalnog tužioca OJT u Beogradu u odnosu na optužene AA, BB, GG, DD i ĐĐ, žalbe optuženih VV, ĐĐ i njihovih branilaca, te branioca optuženog ŽŽ u nepreinačenom delu i žalbe optuženih BB, GG, DD i njihovih branilaca, branilaca optuženih AA i EE su odbijene kao neosnovane, a prvostepena presuda u nepreinačenom delu potvrđena.

Presudom Vrhovnog suda Srbije u Beogradu Kž-III-ok-1/06 od 05. do 09.03.2007. godine, odbijene su kao neosnovane žalbe branilaca optuženih AA i BB i optuženog BB i presuda Vrhovnog suda Srbije Kž-I-ok-2/06 od 26.maja 2006. godine, potvrđena.

Protiv navedenih pravnosnažnih presuda zahtev za ispitivanje zakonitosti su izjavili:

-branilac osuđenih AA, BB i VV, zbog povrede krivičnog zakona na štetu osuđenog iz člana 369. stav 1. tačka 4. i zbog povrede iz tačke 5. zbog prekoračenja ovlašćenja u odnosu na odluku o oduzimanju imovinske koristi u vezi člana 430. stav 1. ZKP, zbog povrede odredaba iz člana 368. stav 1. tačka 10. ZKP i zbog učestvovanja u rešavanju u drugom stepenu sudije koji se morao izuzeti član 40. stav 5. u vezi člana 430. stav 2. ZKP i povrede prava osuđenog na odbranu na glavnom pretresu i zbog povrede odredaba krivičnog postupka u žalbenom postupku, a koja je povreda bila od uticaja na donošenje pravilne presude iz člana 430. stav 3. ZKP, sa predlogom da Vrhovni sud pobijane pravnosnažne presude ukine i predmet vrati na ponovno rešavanje prvostepenom sudu,

-osuđeni BB iz svih zakonom predviđenih razloga, sa predlogom da se pobijane presude ukinu i vrate prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Republički javni tužilac svojim podneskom Ktr-I-ok-185/07 od 05.11.2007. godine, dostavio je svoj odgovor, da je zahtev osuđenog BB neosnovan, te da ga treba odbiti, a da je zahtev branioca osuđenih AA, BB i VV neblagovremen, te da ovaj zahtev treba odbaciti.

Vrhovni sud je održao sednicu veća, u smislu člana 431. stav 5. ZKP u prisustvu branioca osuđenih AA, BB i VV, adv. AB i branioca osuđenog AA, adv. AV, na kojoj je razmotrio sve spise predmeta sa presudama čije se ispitivanje zakonitosti zahteva, pa je po oceni navoda u zahtevima, odgovora Republičkog javnog tužioca i izjašnjenja prisutnih branilaca, našao:

Zahtevima branioca osuđenih i osuđenog BB, neosnovano se pobijaju pravnosnažne presude, zbog povrede krivičnog zakona na štetu osuđenih iz člana 369. tačka 4. i 5. ZKP.

Ovaj sud nalazi da je drugostepenom presudom po pravilnoj primeni krivičnog zakona preinačena prvostepena presuda, u pogledu pravne ocene dela u odnosu na optužene AA i BB, a koja je potvrđena presudom trećeg stepena Vrhovnog suda Srbije u Beogradu.

Prema članu 4. stav 1. KZ SRJ, odnosno članu 5. stav 1. KZ na učinioca krivičnog dela primenjuje se zakon koji je važio u vreme izvršenja krivičnog dela, a prema stavovima 2. istih članova, ako je posle izvršenog krivičnog dela izmenjen zakon, jednom ili više puta, primeniće se zakon koji je blaži, odnosno najblaži za učinioca.

Razmatranje primene instituta obavezne primene blažeg zakona, u konkretnom slučaju, ograničeno je na razmatranje zaprećene kazne za krivično delo ubistva iz člana 47. stav 2. tačka 1. i 4. KZ RS opisano pod II tačka 2 izreke prvostepene presude, zato što se prema sadržini krivičnih zakona koji su važili u periodu od izvršenja krivičnog dela, pa do pravnosnažnog presuđenja, kada je za jedno od krivičnih dela izvršenih u sticaju utvrđena najteža kazna predviđena zakonom, optuženi će se osuditi samo na tu kaznu (član 48. stav 2. tačka 1. KZ SRJ, član 60. stav 2. tačka 1. KZ).

Krivično delo opisano pod II tačka 2 izreke prvostepene presude, za koje je utvrđena najteža kazna predviđena zakonom i na koju su osuđeni, izvršeno je 25.08.2000. godine kada je za isto bila zaprećena kazna zatvora u trajanju od 10 godina ili smrtna kazna. Posle izvršenog krivičnog dela stupio je na snagu Zakon o izmenama i dopunama Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije ("Sl. list SRJ" 61 od 09.11.2001. godine), kojim je u članu 1. propisano da se briše tačka 1. člana 34. KZ SRJ, kojom je bilo određeno da se smrtna kazna može izreći kada je propisana zakonom Republike, a članom 3. je propisano da zatvor ne može biti kraći od 30 dana ni duži od 15 godina. Stav 2. istog člana, izmenjen je i tada glasio: "za najteža krivična dela ili najteže oblike teških krivičnih dela može se propisati kazna zatvora od 40 godina. Ova kazna može se propisati samo uz kaznu zatvora od 15 godina i ne može se izreći licu koje u vreme izvršenja krivičnih dela nije navršilo 21 godinu života".

Zakonom o izmenama i dopunama Krivičnog zakona Republike Srbije ("Sl. glasnik RS" broj 10 od 01.03.2002.

Zakonikom o izmenama i dopunama Krivičnog zakona Republike Srbije (Sl. glasnik RS broj 10 od 01.03.2002. godine) brisan je član 2-a. KZ RS, pa se za ona krivična dela za koja je bila propisana smrtna kazna, samo umesto ove kazne, može izreći kazna zatvora od 40 godina, tako da član 47. stav 2. određuje da će se učinilac kazniti: "zatvorom najmanje 10 godina ili zatvorom od 40 godina", što dalje znači da je u Krivičnom zakonu Republike Srbije smrtna kazna bila propisana i u periodu od 09.11.2001. godine do 01.03.2002. godine kada je navedenim izmenama definitivno ukinuta i zamenjena kaznom zatvora u trajanju od 40 godina.

Iz izloženog dalje sledi, da se nakon izmena Saveznog i Republičkog krivičnog zakonodavstva učiniocu kod koga su se stekli uslovi da bude osuđen na najtežu kaznu predviđenu zakonom više ne može izreći smrtna kazna, već se na njega ima primeniti blaži zakon, tako da se umesto smrtne kazne može izreći kazna zatvora u trajanju od 40 godina, kako je to pravilno učinio i prvostepeni sud.

Međutim, posle donošenja prvostepene presude izmenjen je krivični zakon donošenjem Krivičnog zakonika ("Sl. glasnik RS" broj 85 od 06.10.2005. godine i broj 88 od 04.10.2005. godine, a koji se primenjuje od 01.01.2006. godine), kojim je za krivična dela u pitanju sada članom 114. teško ubistvo predviđena kazna zatvora u trajanju od 10 godina ili zatvor od 30 do 40 godina, pa je pravilno drugostepeni sud svojom presudom preinačio u pogledu pravne ocene dela i odluke o kazni prvostepenu presudu, jer je apsolutno jasno da je novi zakon - Krivični zakonik blaži, jer u odnosu na raniji predviđa i mogućnost izricanja kazne zatvora u trajanju kraćem od 40 godina, odnosno od 30 do 40 godina.

Kako je drugostepeni sud pravilno primenio zakon, to je Vrhovni sud, kao sud trećeg stepena pravilno prihvatio stavove drugostepenog suda i odlučio kao u izreci te presude.

Pobijanje pravilnosti pravnosnažnih presuda zbog povrede krivičnog zakona na štetu osuđenih iz člana 369. tačka 5. ZKP, zahtevom branioca osuđenih povezano je sa pravilnom primenom blažeg, odnosno najblažeg, zakona o čemu je u ovoj presudi posvećeno prethodno razmatranje.

U zahtevu branioca se neosnovano navodi da je učinjena povreda odredaba krivičnog postupka predviđena članom 430. stav 2. ZKP, time što je u rešavanju o žalbama izjavljenim protiv prvostepene presude učestvovao u drugom stepenu sudija koji je morao biti izuzet u smislu člana 40. tačka 5. i 6. ZKP.

Ovo iz razloga, jer u smislu člana 40. tačka 5. ZKP, učestvovanje sudija Vrhovnog suda u donošenju rešenja, ne može se smatrati da su učestvovali u donošenju odluke nižeg suda ili da su u istom sudu učestvovali u donošenju odluke koja se pobija žalbom. Naime, donošenje rešenja ima procesno-pravni karakter, a ne karakter meritornog odlučivanja o glavnoj stvari. U suprotnom sve sudije Vrhovnog suda koje su učestvovale u donošenju procesno-pravnih odluka (o izdvajanju spisa, pritvor i tako dalje), morale bi biti izuzete. Stoga su neosnovani navodi u zahtevu da je učinjena povreda odredaba krivičnog postupka u smislu člana 430. stav 2. ZKP, u vezi člana 40. stav 5. ZKP.

Takođe, neosnovano se zahtevom branioca ukazuje da se presuda Vrhovnog suda Srbije u Beogradu kao suda trećeg stepena Kž-III-ok-1/06 od 05. do 09.03.2007. godine ne može ispitati u odnosu na formu i zakonitost, s obzirom da je na osnovu neposrednog uvida u zapisnik o većanju i glasanju u ovom predmetu, utvrđeno da je isti pravilno sastavljen, da su učestvovali svi članovi veća (predsednik veća i članovi veća) i to su potvrdili svojim potpisom. Stoji navod zahteva branioca osuđenih da pismeni otpravak presude nije potpisala predsednica veća, ali stoji i činjenica da pismeni otpravak može da potpiše i član veća, i shodno tome je posebnim rešenjem izvršena ispravka presude i usaglašavanje sa stvarnim stanjem, to jest potpisivanjem pismenog otpravka od strane člana veća (rešenje Vrhovnog suda Srbije Kž-III-ok-1/07 od 01.08.2007. godine, a sve shodno članu 362. stav 1. ZKP u vezi člana 110. stav 1. Sudskog poslovnika).

Neosnovano se zahtevom branioca osuđenih u smislu člana 368. stav 1. tačka 6. ZKP, osporava nadležnost Okružnog suda u Beogradu - Posebno odeljenje, jer u smislu člana 430. ZKP zahtev za ispitivanje zakonitosti pravnosnažnih presuda po tom osnovu ne može se podnositi.

U zahtevima branioca osuđenih i osuđenog BB, neosnovano se pobijaju pravnosnažne presude zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 10. ZKP i s tim u vezi navodi da se pravnosnažne presude zasnivaju na dokazima na kojima se ne mogu zasnivati.

Suprotno navodima iz zahteva, ovaj sud nalazi da su sudovi u pravnosnažnim presudama izneli uverljive razloge zbog kojih su zaključili da se radi o validnim dokazima, te da stoga nije učinjena navedena bitna povreda odredaba krivičnog postupka.

Naime, u zahtevima se navodi, da se zapisnici sačinjeni u policiji na kojima su osuđeni ŽŽ, EE i GG izložili svoje odbrane, ne mogu koristiti kao dokaz u krivičnom postupku, jer ne sadrže obavezna upozorenja predviđena članom 13. stav 3. ZKP i člana 89. stav 2. ZKP, zbog čega se primenom člana 89. stav 10. ZKP na ovim dokazima ne može zasnivati sudska odluka. U odnosu na odbranu osuđenog DD u zahtevu branioca osuđenih se ne navode konkretni razlozi zbog kojih se zapisnik policije sa njegovom odbranom ne bi mogao koristiti kao dokaz.

Vrhovni sud Srbije je prethodne navode zahteva ocenio neosnovanim. Iz sadržine osporenih zapisnika nesumnjivo se utvrđuje da su osuđeni upoznati sa svojim pravima u krivičnom postupku, posebno o pravu na branioca, zatim da nisu dužni da iznesu svoju odbranu, niti da odgovaraju na postavljena pitanja. Zatim je osuđenima saopšteno za koje krivično delo postoje osnovi sumnje da su ga izvršili, a saopštena su im i prava koja im pripadaju na osnovu člana 5. ZKP, iz čega proizilazi da je u svemu postupljeno u skladu sa odredbom člana 89. stav 2. ZKP.

U osporenim zapisnicima nije konstatovano upozorenje na odredbu člana 13. stav 3. ZKP (navođenjem ove

odredbe), ali iz sadržine teksta konstatovanih upozorenja nesumnjivo proizilazi da jesu poučeni o pravu na branioca, koji su bili prisutni njihovom saslušanju. Iz sadržine preostalih upozorenja konstatovanih na osporenim zapisnicima, posebno da nisu dužni da iznesu svoju odbranu niti da odgovaraju na postavljena pitanja i sadržinu odredbe člana 5. ZKP nesumnjivo se zaključuje da su osuđeni poučeni o svim pravima koja im pripadaju u krivičnom postupku. Zato je pravilan zaključak sudova u pobijanim presudama da se radi o zakonitim dokazima u smislu člana 226. stav 9. ZKP.

Uostalom, osuđeni ŽŽ i EE su, na zapisniku pred istražnim sudijom, ponovili identične odbrane kao u policiji, iako izričito upoznati sa odredbom člana 13. stav 3. ZKP, što nesumnjivo vodi zaključku da su im ta upozorenja bila poznata i prilikom izlaganja odbrana u policiji, odnosno da izostavljanje izričitog navođenja odredbe člana 13. stav 3. ZKP u upozorenju na zapisniku pred policijom, nije uticalo na sadržinu odbrana ovih osuđenih.

Navodi iz zahteva da se presuda ne može zasnivati na nalazu i mišljenju veštaka balističara od 07.04.2003. godine i dopuni tog veštačenja od 06.04.2005. godine, niti na nalazu i mišljenju komisije veštaka od 10.07.2003. godine u odnosu na krivično delo opisano pod II tačka 2 izreke prvostepene presude, odnosno na izveštajima MUP-a Crne Gore od 15.04.2003. godine i od 06.05.2003. godine o daktiloskopskom veštačenju, u odnosu na krivično delo opisano pod II tačka 1 izreke prvostepene presude su neosnovani. Takođe se pobija podobnost da se koriste kao dokaz u postupku zapisnik o pokazivanju lica mesta i uviđaju istražnog sudije Okružnog suda u Sremskoj Mitrovici i zapisnik o uviđaju istražnog sudije Višeg suda u Podgorici.

Vrhovni sud ocenjuje da se prethodni razlozi, u suštini, odnose na način pribavljanja tragova izvršenja krivičnih dela.

Prema odredbama člana 151. stav 1. tada važećeg Zakona o krivičnom postupku, kada postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti organi unutrašnjih poslova dužni su da otkriju i obezbede tragove krivičnog dela i predmete koji mogu poslužiti kao dokaz, a prema odredbi člana 154. stav 2. istog zakona, ukoliko istražni sudija nije u mogućnosti da odmah izađe na lice mesta, organi unutrašnjih poslova mogu sami izvršiti uviđaj i odrediti potrebna veštačenja, osim obdukcije i ekshumacije leša.

Razloge pobijanih presuda i ocenu da se na zapisniku o uviđaju istražnog sudije Višeg suda u Podgorici može zasnivati sudska odluka u svemu prihvata i ovaj sud. Isto se odnosi i na zapisnik o uviđaju istražnog sudije Okružnog suda u Sremskoj Mitrovici. Saglasno prethodno citiranim odredbama organi unutrašnjih poslova su počeli otkopavanje, jer su u toj fazi postojali samo osnovi sumnje, da će se pronaći tragovi krivičnog dela. Kod nailaska na prve tragove leša dalji rad organa unutrašnjih poslova je prekinut do dolaska istražnog sudije, što ni branilac osuđenih u svom zahtevu ne osporava, a i nalog za vršenje obdukcije izdao je istražni sudija. Takođe, prema odredbi člana 240. ZKP organ koji vrši uviđaj može zatražiti pomoć stručnog lica kriminalističko-tehničke ili druge struke, koji će po potrebi preuzeti pronalaženje, obezbeđivanje ili opisivanje tragova, izvršiti potrebna merenja i snimanja, sačiniti skice ili prikupiti druge podatke.

Dakle, otkrivanje i prikupljanje tragova krivičnih dela koji mogu poslužiti kao dokaz, organi unutrašnjih poslova su ovlašćeni da preuzmu kada postoje osnovi sumnje, da je izvršeno krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti. Nadalje, upravo ti tragovi i veštačenja, su izvedeni kao dokaz u postupku pred prvostepenim sudom, na glavnom pretresu, te je omogućeno strankama i braniocima osuđenih da o njima raspravljaju pred sudom, da bi, potom, u pobijanim pravnosnažnim presudama bili predmet ocene sudova.

Stoga Vrhovni sud Srbije ocenjuje da nije povređena odredba člana 368. stav 1. tačka 10. ZKP.

Razlozi zahteva kojima se osporava pravna valjanost tih dokaza, posebno u detaljima: da video snimak uviđaja na ___ nema tona (iako u suštini predstavlja prateću fotodokumentaciju uviđaja) zatim da su rezultati daktiloskopskih veštačenja dati u formi izveštaja, a ne u formi nalaza i mišljenja (iako se ocenjuje njihova sadržina) predstavljaju osporavanje ocene dokaza u pobijanim presudama, čime se pobija pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, što nije dozvoljeno u postupku ispitivanja zakonitosti pravnosnažnih presuda.

Neosnovano se u zahtevima navodi da je osuđenima povređeno pravo na odbranu, zato što je sud u prvostepenom postupku "a što je drugostepeno veće očigledno verifikovalo, odbio niz predloga za izvođenje dokaza koji idu u korist" osuđenih, te da je na ovaj način povređena i odredba člana 17. stav 2. ZKP.

Odbijanjem predloga stranaka da se izvede predloženi dokaz, sud ne čini bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, niti ga oslobađa obaveze da izvede dokaze koji nisu predloženi, za koje nađe da su nužni, jer ni jedna odredba Zakonika o krivičnom postupku, pa ni ona iz člana 17. stav 1. i člana 18. stav 1. ZKP koje sadrže načelo materijalne istine pri utvrđivanju činjenica, ne obavezuje sud da izvede svaki predloženi dokaz, niti ga ograničava u slobodnoj oceni izvedenih dokaza, čiji je cilj utvrđivanje pune, stvarne i prave istine. Zato eventualni propust suda u proceni da li će izvesti predloženi dokaz predstavlja osnov za pobijanje presuda zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja (po kom osnovu se pravnosnažne presude ne mogu pobijati zahtevom za ispitivanje zakonitosti pravnosnažne presude), a ne zbog povrede odredaba krivičnog postupka ili zbog povrede prava osuđenih na odbranu, kako se to pogrešno navodi u zahtevima.

Ostali navodi u zahtevima branioca i osuđenog BB kojima se osporavaju zaključci prvostepenog, drugostepenog i suda trećeg stepena, odnose se na činjenično stanje koje je pravilno utvrđeno od strane suda, pa kako se prilikom odlučivanja o zahtevima nije pojavila znatna sumnja u istinitost odlučnih činjenica, a zbog činjeničnog stanja se inače shodno članu 430. ZKP ovaj vanredni pravni lek ne može podnositi, to su zahtevi u tim delovima ocenjeni kao neosnovani.

Neosnovano se u zahtevu osuđenog BB navode razlozi koji se odnose na odluku o kazni koja je izrečena

osuđenom. Naime, odredbom člana 430. ZKP, nije propisana mogućnost podnošenja ovog vanrednog pravnog leka zbog odluke o kazni, osim u slučaju kada je sud odlukom o kazni prekoračio ovlašćenje koje ima po zakonu. Kako je osuđenom izrečena kazna u granicama zakonom propisane kazne za navedena krivična dela, to Vrhovni sud nalazi da se zahtevom neosnovano pobijaju pravnosnažne presude i po navedenom osnovu.

Iz spisa predmeta proizilazi da je branilac optuženog VV, adv. AB drugostepenu presudu Kž-I-ok-2/06 primio dana 29.06.2006. godine, a da je zahtev za ispitivanje zakonitosti pravnosnažnih presuda podneo dana 28.septembra 2007. godine, što znači po isteku mesec dana od prijema pravnosnažne presude, pa je zahtev branioca u odnosu na optuženog VV u odnosu na prvostepenu i drugostepenu presudu neblagovremen, a u odnosu na presudu trećeg stepena nedozvoljen, jer se ta presuda ne odnosi na osuđenog BB.

Sa iznetih razloga, a na osnovu člana 432. u vezi člana 424. i člana 428. ZKP, Vrhovni sud je odlučio kao u izreci presude.

Zapisničar, Predsednik veća

sudija,

Mila Ristić, s.r. Novica Peković, s.r.

Za tačnost opravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

an